

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Vrije Middenschool Leuven te Leuven

	Hoofdstructuur	so
	Pedagogische eenheid	32921-33076
	Instellingsnummer	33076
	Instelling	Vrije Middenschool Leuven
directeur		Els Lammens
adres		Dekenstraat 3 - 3000 LEUVEN
telefoon		016-31.97.71
fax		016-20.51.20
e-mail		eerstegraad@vti-leuven.be
website/URL		http://www.vti-leuven.be
	Bestuur van de instelling	974295 - VZW Vrij Technisch Instituut Leuven te LEUVEN
adres		Dekenstraat 3 - 3000 LEUVEN
	Scholengemeenschap	112409 - SGKSO Leuven te LEUVEN
adres		Janseniusstraat 2 - 3000 LEUVEN
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/11/2011, 29/11/2011, 30/11/2011, 01/12/2011, 02/12/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	02/12/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	19/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Alex Maes
	Teamleden	Monique Van der Straeten Martine Zaman Marc D'Hoop Jurgen Hus Henk Foriers
Externe deskundige(n)		nihil
	Deskundige behorend tot de administratie	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Beroepenveld Hotel-bakkerij-slagerij in de eerste graad	7
3.2 Basisoptie Mechanica-elektriciteit in de eerste graad	8
3.3 Wiskunde in de basisoptie Mechanica-elektriciteit in de eerste graad	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Begeleiding	10
4.2 Evaluatie	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het Vrij Technisch Instituut van Leuven profileert zich enerzijds als school voor wetenschap en technologie en anderzijds als hotelschool. Het beleid beoogt een leer- en leefomgeving met toekomstgerichte opleidingen waar jongeren zich kunnen ontplooiën. In de eerste graad wordt een basis gelegd voor beroepen van de zachte² en harde³ sectoren die aansluiten met de bovenbouw. Het curriculum in de tweede en derde graad biedt een spectrum van klassieke en unieke tso- en bso-studierichtingen aan.

De school kampt al enige tijd met een daling van het leerlingenaantal. Voorlopig slaagt de school er niet in om deze evolutie te keren. Na de schoolloopbaan in het VTI komen de meeste leerlingen terecht op de arbeidsmarkt. Het studiesucces van de leerlingen die hoger onderwijs aanvatten, schommelt rond het Vlaamse gemiddelde.

Uit het erkenningsonderzoek van een aantal structuuronderdelen blijkt dat de leerplanrealisatie van de doorgelichte vakken kwalitatief sterk verschilt. Voor een aantal doorgelichte vakken en studierichtingen worden de onderwijsdoelstellingen voldoende gerealiseerd. In het beroepenveld Hotel-bakkerij-slagerij en de basisoptie Mechanica-elektriciteit is dit niet het geval voor de technische en praktische vakken. De specifieke vakken en wiskunde van het structuuronderdeel derde graad tso Elektromechanica bereiken evenmin de leerplanrealisatie, net zoals de praktijk en de technische vakken van het derde leerjaar van de derde graad bso Restaurantbedrijf en drankenkennis. Ook voldoet de leerplanrealisatie van het vak pav⁴ van de onderzochte bso-studierichtingen niet. Deze tekorten zijn deels te wijten aan het gemis van materiële middelen en/of het onvoldoende bewaken en opvolgen van de leerplandoelen door de leraren, de vakwerkgroep en de schoolleiding.

De directie en heel wat personeelsleden slagen er in om jongeren kansen te geven. De organisatie beklemtoont hiermee het waarderen van de kwaliteiten en talenten van alle leerlingen, wat uiteraard het welbevinden van de leerlingen bevordert. De actuele communicatiekanalen laten ouders en leerlingen toe te beschikken over recente studieresultaten.

Het is de intentie van de directie om een open beleid te voeren, maar ondanks de talrijke participatieorganen worden de communicatie en de betrokkenheid niet door iedereen als even effectief ervaren. Ook vragen bepaalde procedures bijsturing om een efficiëntere service te kunnen bieden aan de leerlingen en de personeelsleden. Door een gemis aan accurate aansturing en opvolging van de vakgroepwerking is de invulling in sommige groepen zwak. Zo komt de implementatie van pedagogische vernieuwingen maar zelden ter sprake.

Onder impuls van de leerlingenbegeleiders en de graadcoördinatoren probeert de school de leerbegeleiding gestructureerd en efficiënt aan te pakken. De gelijkgerichte aanpak van 'leren leren' en het introduceren van activerende werkvormen in de eerste graad motiveert en ondersteunt de leerlingen in het onderwijsleerproces. In de bovenbouw is de leerbegeleiding vooral gericht op remediëring van zwakke studieresultaten. Het preventief optreden is leraargebonden en er worden nog te weinig acties ondernomen om de leer- en de begeleidingsnaden proactief aan te pakken.

De school wendt gespreide en permanente evaluatie aan om de leervorderingen na te gaan. Organisatorisch zijn er aanzetten om het evaluatiesysteem transparanter en doeltreffender te maken. De evaluatiepraktijk wordt echter nog niet consequent op de

² Zachte sector: studiegebied Voeding

³ Harde sectoren: studiegebieden Hout, Mechanica-elektriciteit, Auto

⁴ pav: project algemene vakken

leerplandoelen afgestemd. De leerplanstudie en de evaluatiepraktijk zijn bij sommige vakgroepen voor verbetering vatbaar en de sturing en opvolging door het beleid kunnen gericht.

De school heeft de laatste jaren geïnvesteerd in een algemene verbetering van de infrastructuur en in moderne leermiddelen. Een nieuwbouw waarin o.a. een sporthal, een open leercentrum en leslokalen geïntegreerd zijn, wordt het volgende schooljaar in gebruik genomen en de oude lokalen worden stelselmatig vernieuwd. De meeste vakken van de doorgelichte structuuronderdelen beschikken over de nodige middelen, uitgezonderd voor pav waar de leerplanrealisatie niet voldoende materieel ondersteund wordt.

De recente directiewissels hebben gedeeltelijk geleid tot een vernieuwende aanpak. Voor de school zijn er groeikansen indien de processen en de leerplanrealisatie krachtiger aangestuurd en opgevolgd worden. De school kan het verder uitwerken van het kwaliteitszorgsysteem aangrijpen om de procedures en de communicatie doelgericht te verfijnen. Binnen het korps is de competentie ruim aanwezig om de werkpunten kwalitatief aan te pakken en te verbeteren. Dit belet echter niet om nascholingen op maat van de noden en van de vernieuwingsperspectieven te organiseren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Hotel-bakkerij-slagerij		PV bakkerij/hotel/slagerij TV bakkerij/hotel/slagerij
Graad 1	Mechanica-elektriciteit	AV wiskunde	PV/TV elektriciteit/mechanica/ nijverheidstechnieken

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Beroepenveld Hotel-bakkerij-slagerij in de eerste graad

Voldoet niet

Motivering

- De visie op het onthaaljaar, de algemene doelstellingen van het beroepenveld en van het beroepsvoorbereidend leerjaar (BVL) en de fundamentele uitgangspunten van de leerplaninhouden vinden onvoldoende hun weerslag in de totale benadering van het curriculum. Deze elementen staan een adequate leerplanrealisatie in de weg, waardoor het resultaat niet voldoet.
- Bij de selectie van de inhouden en de organisatie van de daarmee gepaard gaande processen ligt de focus te weinig op:
 - de realisatie van verticale en horizontale samenhang o.m. tussen TV en PV realisatieoefeningen en tussen de algemene doelstellingen en attitudes die de vier opleidingscomponenten niet alleen onderbouwen, maar ook overkoepelen, o.m. op het vlak van veiligheid, hygiëne en werkorganisatie;
 - een levensechte kennismaking met de beroepen van kok, kelner, bakker en slager en daarmee verbonden studierichtingen in de tweede graad, o.m. door onderzoek van kenniselementen en goed doordachte en gevarieerde praktijkoefeningen op maat van het BVL.

Zo worden de praktijkgerichte doelstellingen voor bakkerij en keukenpraktijk nagenoeg volledig geëxploreerd, terwijl die voor restaurantpraktijk amper en voor slagerij niet worden gerealiseerd. Voorts worden heel wat doelen voor TV toegepaste wetenschappen niet behandeld ofwel niet verbonden met de opleidingscomponenten. Sinds kort worden er wel inspanningen gedaan om het onderwijsproces meer waarheidsgetrouw te maken, o.m. met uitstappen, bezoeken en externe contacten.

- Het onderwijs is - leraargebonden verschillen niet te na gesproken - voldoende interactief, maar het is overwegend gericht op het maken van een eindproduct en minder op de processen die daartoe leiden. Leraren streven naar een ruime zelfactiviteit van de leerlingen die individueel of in overleg met andere leerlingen meestal vrij zelfstandig aan de slag gaan.
- Er wordt voldoende tot te weinig aandacht besteed aan de ontwikkeling van vakgebonden attitudes. Lerarenafhankelijk worden de leerlingen niet altijd aangesproken op hun nalatigheden m.b.t. hun kledij, hun opdracht en het onderhoud van de werkplek.
- Het afgelopen schooljaar kregen heel wat aspecten van de studiebegeleiding te weinig aandacht: het correct en foutloos invullen van de leerlingenagenda en de notities evenals de opvolging ervan, het consequent hanteren van een verzorgde instructietaal en het gebruik van gedoseerd en gestructureerd leermateriaal.
- De leerlingenevaluatie is veeleer zwak, omdat de afstemming op de leerplandoelen en op het profiel van het BVL te gering is. Bij het toetsen van de behandelde leerplandoelstellingen wordt vooral naar reproduceerbare kennis gepeild. Bij de beoordeling van attitudes wordt vooral gefocust op gedragsmatige aspecten terwijl de vaardigheden niet altijd geëvalueerd worden op basis van relevante en leerplangebonden elementen. De leerlingenevaluatie leidt ook niet tot het expliciet in kaart brengen van gedetecteerde talenten en interesses van de leerlingen. Daardoor wordt de oriënterende en algemene doelstelling van het BVL in onvoldoende mate ingevuld, namelijk op het einde van het schooljaar een onderbouwd oriënteringsvoorstel aanreiken dat uitgaat van de individuele leervorderingen en talenten van de leerlingen.

- Op het vlak van de interne kwaliteitszorg wordt niet systematisch gereflecteerd op de leerplanrealisatie en de leerprestaties, waardoor hiaten een blijvend karakter vertonen.

3.2 Basisoptie Mechanica-elektriciteit in de eerste graad

Voldoet niet

Motivering

- De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De vaststellingen zijn gebaseerd op het leerplan D/1999/0279/058. Onder meer door het ontbreken van geschikte vaklokalen, een tekort aan didactisch materiaal en verbruiksmateriaal is de school de laatste jaren er onvoldoende in geslaagd de leerplandoelstellingen te realiseren. De belangrijkste hiaten in de leerplanrealisatie situeren zich binnen het domein elektriciteit. De leerplandoelstellingen met betrekking tot de uitvoering van elektrische metingen, de functie en de onderdelen van het schakelbord, monteren en demonteren van elektrische toestellen en onderdelen werden in onvoldoende mate gerealiseerd. Ook de doelstellingen i.v.m. het bepalen van de materiaalkosten van het gerealiseerd product, eenvoudige constructies opmeten en op schaal tekenen werden niet in voldoende mate gerealiseerd. De leerstof, moderne technologieën, praktijk en ICT worden nog onvoldoende geïntegreerd en het vak biedt nog geen optimale oriëntering op aansluitende studierichtingen in de tweede graad.
- Sinds 1 september 2011 werkt de school met het nieuwe leerplan D/2011/7841/024. Uit het aanbod voor het huidige schooljaar blijkt, ondanks de recente ontwikkeling van enkele goede projecten, dat de vertaalslag naar de nieuwe leerplandoelstellingen nog onvoldoende is gemaakt.
- De begeleiding van en de omgang met de leerlingen voldoen en zijn vooral taakgericht. De leerlingen gebruiken een leerboek, een werkboek voor technisch tekenen, een werkboek voor mechanismen en aanvullend cursusmateriaal voor de praktische realisaties. Door het systematisch afhandelen van de leerinhouden wordt soms voorbijgegaan aan de inhoudelijke betekenis van de leerplandoelstellingen.
- De meeste lessen worden momenteel nog aangeboden in een gewoon leslokaal, dat zich er niet toe leent om geïntegreerd les te geven. De vaardigheidsgerichte mechanische leerinhouden worden aangeboden in een traditionele en goed uitgeruste werkplaats mechanica. De vaardigheidsgerichte elektrische leerinhouden worden aangeboden in een onvoldoend uitgerust vaklokaal elektriciteit. Het beleid heeft concrete renovatieplannen in 2012, waardoor men in de toekomst over twee goed uitgeruste vaklokalen zal beschikken. Om te voldoen aan de materiële eisen heeft de school recentelijk diverse aankopen van didactische leermiddelen en verbruiksgoederen gedaan.
- De vakwerkgroep (techniek, elektriciteit, mechanica) vergadert op regelmatige basis over zowel praktische afspraken (bestelling materiaal, gebruik lokalen), als over meer pedagogisch-didactische aspecten. Er is gestructureerd overleg en er zijn afspraken over nieuwe werkvormen, het uitzetten van leerlijnen, het gezamenlijk opstellen van jaarplannen en projecten. De invoering van het nieuwe leerplanconcept kan nog meer aandacht krijgen en moet nog geconcretiseerd worden.
- De evaluatie van de praktische realisaties gebeurt op een correcte manier, zowel naar product als, in mindere mate, naar proces. Zelfevaluatie is in de meeste projecten opgenomen. De evaluatie van de meer theoretische leerplandoelstellingen is vooral gericht op de reproductie van kennis en verscheidene doelstellingen worden niet of nauwelijks op het vereiste niveau geëvalueerd. De vraagstelling toont aan dat de horizontale verbanden tussen praktische en theoretische vaardigheden vaak ontbreken. Er wordt nog te weinig gepeild naar de te verwerven transfervaardigheden. Vanaf het huidige schooljaar stapt de school over naar permanente evaluatie voor het vak realisatietechnieken.

3.3 Wiskunde in de basisoptie Mechanica-elektriciteit in de eerste graad

Voldoet

Motivering

- In het tweede jaar van de eerste graad in de basisoptie Mechanica-elektriciteit worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van het graadleerplan (D/2009/7841/003) in de basisvorming in voldoende mate gerealiseerd. Het evenwicht tussen elementaire leerstof, basis-, verdiepings- en uitbreidingsleerstof wordt in de lessen gerespecteerd, conform de verwachtingen van het leerplan.
- De algemene eindterm in verband met ICT⁵ en de ICT-verwachtingen in de vakoverschrijdende eindtermen en in de leerplannen worden in voldoende mate gerealiseerd, maar er zijn groeikansen. Algebraïsche en meetkundige pakketten worden nog te weinig functioneel gebruikt.
- De planningsdocumenten worden gemeenschappelijk opgesteld en zijn geënt op de leerplandoelstellingen. Op de jaarplannen worden naast een raming van de nodige lestijd tevens de eindtermen vermeld. De vakgroep plant, controleert en stuurt bij indien nodig.
- De gezamenlijke planning en de vele informele overlegmomenten zorgen voor een grote gelijkgerichtheid van de leraren met betrekking tot de beoogde doelen, de gehanteerde werkvormen, de evaluatie en de aangeboden remediëring.
- Tijdens de lessen worden de leerlingen met veel zorg benaderd en de aandacht voor leren leren is verankerd in de lessen. De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en is gericht op inzet en prestatie. De lessen verlopen rustig en de lestijd wordt optimaal benut.
- De vakgroep experimenteert succesvol met activerende werkvormen en binnenklasdifferentiatie en stimuleert bij de leerlingen een positieve houding en ingesteldheid ten aanzien van wiskunde.
- Een grondige analyse van de leerlingenresultaten en de resultaten in het vervolgonderwijs waren nog geen onderwerp van de vakvergaderingen. Niettegenstaande over de horizontale samenhang frequent informeel wordt overlegd, wordt er tot op heden geen initiatief genomen om verticale leerlijnen uit te tekenen.
- De materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren voldoet. De persoonlijke toets die sommige leraren geven aan de inrichting van hun (vak)lokaal draagt in sterke mate bij tot een efficiënte lesorganisatie en het stimuleren van de parate kennis van de wiskunde.
- Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting werden er enkele vakgerichte nascholingen gevolgd. De multiplicatie van de inhouden is goed.
- In alle lesgroepen streeft men een hoog niveau na en het bereik van dat niveau lukt goed. De leerlingenevaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De proefwerken worden steeds in overleg en verzorgd opgesteld. Ze zijn van een redelijke lengte en alle verschillende vaardigheden (reken- en tekenvaardigheden, denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) komen in voldoende mate aan bod. Het aandeel aan verdiepingsvragen is veeleer beperkt. Het proefwerk op het einde van het schooljaar bevat zelfs enkel vragen die peilen naar de elementaire kennis en basiskennis. Op deze wijze worden niet alle leerplandoelstellingen evenwichtig getoetst met het oog op de onderbouwing van de adviezen.
- De vakgroep werkte recentelijk een manier uit om attitudes in de evaluatie op te nemen. De procedure met betrekking tot het inventariseren en rapporteren van attitudinale vaardigheden en het geven van procesfeedback op basis van grondige toetsanalyses staat nog niet op punt.

⁵ Bij het oplossen van wiskundige problemen functioneel gebruik maken van ICT.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school werkte de voorbije jaren voornamelijk aan het socio-emotionele luik van de leerlingenbegeleiding met als doel het welbevinden van de leerlingen te verbeteren en zo een positief leerklimaat te creëren. Op dit ogenblik worden de eerste stappen gezet om ook de leerbegeleiding verder uit te werken. Hierbij wordt de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de leraar en de klassenleraar voorop gesteld. Door het stimuleren van een goed contact tussen leraar en leerling probeert men de drempel voor de leerbegeleiding te verlagen. De eerste krijtlijnen worden uitgezet om het 'leren leren' vorm te geven. De klemtoon wordt voornamelijk gelegd op remediëren en minder op het preventief optreden van de vakleerkracht.
- Het valt op dat de gelijkgerichtheid met betrekking tot leerbegeleiding groter is en de implementatie van activerende werkvormen sneller wordt doorgevoerd in de eerste dan in de tweede en derde graad. Niettegenstaande de inzet van heel wat personeelsleden blijft de aandacht voor leerbegeleiding leraargebonden of minstens vakgroepgebonden. In de meeste vakken krijgen de leerlingen leertips om de leerstof te verwerken en in de eerste graad worden specifieke lesuren gespendeerd aan het optimaliseren van de leerstrategie en wordt er gewerkt aan het opstellen van een realistische planning.
- Het beleid met betrekking tot leerbegeleiding krijgt vorm en inhoud door de leerlingenbegeleiders en graadcoördinatoren die samen met de schoolleiding, de klasleraren, de CLB-medewerkers en de GOK-leraren instaan voor de praktische organisatie en de opvolging van het begeleidingsproces. De GOK-werking wordt gebruikt als katalysator om onderwijsvernieuwingen ingang te doen vinden. Het overleg tussen de verschillende actoren gebeurt voornamelijk informeel. Het formele overleg is er vooral op gericht om de organisatie van de begeleiding organisatorisch te verbeteren. Het inhoudelijke aspect komt veel minder aan bod. Recent werden er initiatieven genomen om de communicatie te stroomlijnen zoals de implementatie van een elektronisch leerlingvolgsysteem en het gebruik van de digitale agenda, maar het ontbreekt de vakleraren vooralsnog aan expertise om de remediëringsnoden accuraat in kaart te brengen. De leerlingenbegeleiders volgen de leerlingen voornamelijk op via klassenraden en via informele contacten met de vakleraren en de directie.
- 'Leren leren' is verankerd in de werking van de eerste graad. Via allerhande activerende werkvormen tracht men de motivatie bij de leerlingen te versterken. Deze werking vindt men terug bij praktisch elke vakgroep van de eerste graad. In de tweede en de derde graad treedt men voornamelijk remediërend op. Er worden inhaallessen Frans, Nederlands en wiskunde georganiseerd. De communicatie tussen de vakleraar en de remediëringsleraar is informeel van aard waardoor de remediëring niet altijd even efficiënt verloopt.
- Voor vakspecifieke leerproblemen kunnen de leerlingen bij de vakleraren terecht. Die voorzien vooral in remediërende ondersteuning. Het uitwerken van interessante en specifieke remediëringsstrategieën door de vakgroepen en het aanwenden van ICT in het kader van leerbegeleiding staan nog in het begin van een ontwikkelingsfase. Bij een aantal vakgroepen in de tweede en derde graad, ontbreekt het de leraren aan een preventieve opstelling ten opzichte van leerbegeleiding.

- De school levert heel wat inspanningen om leerlingen met leerstoornissen te ondersteunen. Leerlingen met een geattesteerd leerprobleem kunnen genieten van STICORDI-maatregelen⁶ die goed zijn uitgewerkt en duidelijk worden gecommuniceerd naar alle betrokkenen. Naast het pakket algemene maatregelen wordt er, indien nodig in samenspraak met ouders, CLB, klastitularis en leraren, een pakket op maat van de leerling uitgewerkt.
- Om de doeltreffendheid van de aangeboden remediëring te meten, gaat men voornamelijk uit van perceptie. Er worden weinig objectieve gegevens verzameld mede omdat de evaluatie niet altijd gericht is op het detecteren van de remediëringsnoden. Tekorten in de resultaten van een leerling worden voornamelijk bij de motivatie of werkwijze van de leerling zelf gezocht. De eigen aanpak wordt zelden in vraag gesteld. Het preventief optreden van de leraren in de les is leraargebonden.
- Nascholing met betrekking tot activerende werkvormen en alternatieve evaluatiewijzen gebeurt relatief weinig, niettegenstaande er bij het personeel wel vraag naar is. De gevolgde nascholing wordt in beperkte mate gemultipliceerd en het duurt lang vooraleer onderwijsvernieuwingen doordringen tot op de klasvloer.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- De school heeft geen uitgeschreven visie op leerlingenevaluatie. Er is wel een impliciete visie die de evaluatie zo veel mogelijk wil afstemmen op het profiel van de respectieve graden, onderwijsvormen, studierichtingen of vakken. Enerzijds is er het systeem van dagelijks werk en proefwerken voor de meer theoretisch georiënteerde studierichtingen en vakken. Anderzijds is er permanente evaluatie voor de meer praktijk- of vaardigheidsgerichte studierichtingen en vakken. Dat in de B-stroom nog vakken via dagelijks werk en proefwerken geëvalueerd worden, wijst op een niet volledig consequente toepassing van de impliciete visie.
- Ter ondersteuning van de leerlingenevaluatie zijn er duidelijke organisatorische afspraken over onder andere de planning van rapporten- en proefwerkenperiodes, de frequentie van taken/toetsen en de puntenverhoudingen dagelijks werk/proefwerken/ attitudebeoordeling. In het schoolreglement staan deze richtlijnen samengevat voor leerlingen en ouders.
- De vakgroepen van de tweede en derde graad zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van de permanente evaluatie. Ze concretiseren de evaluatiemethodiek in een informatiebundel waar vooral de attitudebeoordeling via voorgestelde indicatoren wordt aangestuurd. Daarmee wordt de permanente evaluatie voor de ouders en de leerlingen transparanter en objectiever. De inhoudelijke kwaliteit van sommige bundels is voor verbetering vatbaar en niet alle vakgroepen hebben een informatiebundel opgemaakt.
- De doeltreffendheid van de evaluatie varieert sterk en wordt niet systematisch opgevolgd. De leerlingenevaluatie is nog niet in alle vakgroepen afgestemd op de leerplandoelen en mist soms onderlinge samenhang. De permanente evaluatie wordt vaak ingevuld als gespreide evaluatie en de attitudebeoordeling richt zich te weinig tot de vakgebonden attitudes. Veelal ontbreekt de ontwikkelingsdynamiek om alternatieve evaluatievormen toe te passen. Het beleid heeft tot nog toe weinig of geen initiatieven genomen om de deskundigheid betreffende evaluatie bij de leraren te bevorderen.

⁶ STICORDI-maatregelen: stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen

- Dat de evaluatie in sommige gevallen een remediërende rol vervult, is positief. De leerlingen worden onder andere via de klassenraden in hun leerprestaties gevolgd. In geval van tegenvallende studieresultaten worden vaak remediërende acties ondernomen. De remediëring kan weliswaar nog doelgerichter ingevuld en geregistreerd worden. In sommige gevallen wimpelen de leraren de verantwoordelijkheid voor tegenvallende studieresultaten te eenzijdig af op de studiehouding van de leerlingen.
- De aanpak van de geïntegreerde proef wordt op schoolniveau gecoördineerd. Het concept van de GIP waarvan proces- en productevaluatie aandachtspunten zijn, wordt bij de doorgelichte structuuronderdelen toegepast. In sommige eindjaren is de externe jury pas op het einde van het schooljaar bij de mondelinge proef betrokken. In een aantal klassen wordt onmiddellijk na de paasvakantie een pre-GIP gehouden om het dossier en de praktijkoefening nog bij te sturen. Het belang om algemene vorming te betrekken bij de GIP is niet voor iedereen even duidelijk. Hierdoor integreert men de algemene vorming te weinig in de geïntegreerde proef. Positief is dat vanaf dit schooljaar het onderdeel algemene vorming een meer ondersteunende rol vervult in de geïntegreerde proef.
- De deliberatie verloopt volgens de algemene pedagogische richtlijnen van de begeleidingsdienst. Deze zijn niet vertaald naar de schoolspecifieke context; er zijn geen uitgeschreven criteria met gewichten voor de verschillende vormingscomponenten verbonden aan het profiel van de opleidingen. Het prospectieve en oriënterende karakter van de deliberatie is voor verbetering vatbaar. Op dit vlak is er wel een positieve evolutie merkbaar. Uitgestelde beslissingen zijn beperkt tot uitzonderlijke en individuele gevallen, behalve in de derde graad. Daar komen nog enkele bijkomende proeven voor, waarvan de motivering niet strookt met de regelgeving.

4.2.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school heeft niet alleen de periode- en proefwerkenrapporten geïnformatiseerd, maar gebruikt vanaf dit schooljaar ook het elektronisch platform om permanent te rapporteren over de leerprestaties van de leerlingen. Op die manier kunnen alle betrokkenen de leerprestaties op de voet volgen. Volgens de school is de respons van de ouders positief. Ze heeft weliswaar geen exact beeld van de toegankelijkheid en de doeltreffendheid van het medium voor alle ouders.
- De rapporten bevatten vooral cijfergegevens. In de eerste graad rapporteert men apart over de attitudebeoordeling. In de tweede en derde graad is deze in de score per vak geïntegreerd, met minder transparantie tot gevolg. De rapporten bevatten vele commentaren. Deze zijn hoofdzakelijk vaststellend, soms aanmoedigend. Ze hebben vooral betrekking op de ingeschatte studiehouding van de leerlingen. Lang niet alle vakken vermelden voldoende vakinhoudelijke gegevens bij de scores. De rapporten bevatten weinig commentaren over eventueel ondernomen remediëring en de effecten ervan.
- De formulieren aansluitend bij de begeleidende klassenraden en de notulen van de delibererende klassenraden maken het mogelijk te rapporteren over alle ondernomen acties en beslissingen betreffende de leerprestaties van de leerlingen en deze te onderbouwen. De kwaliteit van het gebruik ervan is voor verbetering vatbaar. De registratie van de analyse van studieproblemen en van de remediëring in de klassenraadformulieren is vaak weinig accuraat. Uit de notulen van de klassenraden blijkt dat B- of C-attesten in vele gevallen hoofdzakelijk gemotiveerd worden vanuit de studieresultaten. De aanvullende opmerkingen hebben veeleer betrekking op de

houding van de leerling dan wel op vakinhoudelijke, analytische of onderbouwende vaststellingen. Hier en daar wordt wel verwezen naar ondernomen remediëring. In het teken van loopbaanbegeleiding zijn de adviezen in geval van B- en C-attesten dikwijls heel open en onvoldoende oriënterend geformuleerd.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De pedagogische eenheid wordt gesuperviseerd door de algemeen directeur die bevoegd is voor onder andere het financiële luik, het welzijnsbeleid, de boekhouding, het personeelsbeleid en het onderhouden van contacten met externen. De dagelijkse leiding van de scholen wordt waargenomen door twee pedagogisch directeurs. In de eerste graad krijgt de pedagogisch directeur ondersteuning van het directieteam, in de tweede en derde graad wordt hij bijgestaan door de directieraad. De technisch adviseur coördinator is voor tal van aspecten betrokken bij het beleid, maar maakt geen deel uit van de directie om de technische component op dit niveau te vertegenwoordigen. De betrokkenheid van de technisch adviseurs op beleidsniveau is niet altijd duidelijk.

Hoewel de functieomschrijvingen van alle geledingen zijn uitgewerkt, houdt niet iedereen zich aan de toepassing ervan of soms zijn de personeelsleden er niet van op de hoogte. Hierdoor krijgen sommige leden op coördinerend- en beleidsniveau taken toebedeeld die eigenlijk voor anderen bestemd zijn. Ondanks de wil van de directie om een open beleid te voeren, ervaren sommige personeelsleden dat de communicatie niet met alle directieleden even vlot verloopt. De aanpak van problemen duurt soms lang door de te uitgebreide procedures.

- Om de schoolorganisatie te stroomlijnen zijn visieteksten uitgewerkt waarvan de concretisering van een aantal beleidslijnen nog in een aanvangsfase zit. Uit het onderzoek van de leer- en leerlingenbegeleiding blijkt dat de beleidsvisie over zelfontplooiing, het geven van kansen en aandacht voor ieders capaciteiten, vorm krijgt. Ook de visie en de uitgangspunten van het pedagogisch project die gericht zijn op het toekomstgericht ontwikkelen van jongeren tot vakbekwame en verantwoordelijke volwassenen, worden stilaan in de schoolwerking bestendigd.
- Het coördinatiecomité neemt schooloverkoepelende beslissingen om de samenhang binnen de pedagogische eenheid te bevorderen. Om de participatie bij de besluitvorming te versterken zijn meerdere werk- en vakgroepen actief. Het lokaal onderhandelingscomité, de pedagogische cel, de schoolraad en het coördinatiecomité zijn het nauwst betrokken bij de oriëntering van de beleidsontwikkeling. Niettegenstaande de structurele inbedding van de overlegorganen wordt de betrokkenheid bij de besluitvorming niet door iedereen als even sterk ervaren. Deze kloof heeft deels te maken met het onvoldoende onderhouden van alle communicatielijnen. Hierdoor leeft soms het gevoel van weinig respect wat de motivatie en de werksfeer niet bevordert. Momenteel staat de technische cel op non-actief, praktische-technische inhouden worden nu bij het teamoverleg behartigd.
- De visietekst van kwaliteitszorg is geïnspireerd op de IKZ⁷-principes om onder meer de begeleiding van het leerproces van de leerlingen te optimaliseren. Binnen het kwaliteitszorgsysteem van de school is het de intentie om systematisch de SMART⁸-doelstellingen te bereiken. Hiervoor wordt de PCDA⁹-cirkel als methodiek en de SORA¹⁰-techniek als oplossingsmethode gehanteerd. Het zelfevaluatie-instrument PROZA¹¹

⁷ IKZ: integrale kwaliteitszorg

⁸ SMART: Specifiek - Meetbaar - Aanvaardbaar - Realistisch - Tijdsgebonden

⁹ PCDA: Plan - Check - Do - Act

¹⁰ SORA: Symptomen - Oorzaak - Remedie - Actie

¹¹ PROZA is de naam van het instrument dat beheerd wordt door een netwerkorganisatie

werd alleen door de stuurgroep 'zelfevaluatie' uitgetest. Dit heeft geleid tot een opsomming van verbeterdoelen en prioriteiten die vooral te maken hebben met communicatie en samenwerking. Ook een zelfevaluatiedocument voor leerkrachten wordt voorlopig niet gebruikt. In de eerste graad is er een duidelijke aanzet om bij de ouders, de leerlingen en het personeel een tevredenheidsonderzoek te voeren.

Beide scholen stellen prioritair een gezamenlijke benadering van de pedagogische vernieuwingen voorop en een geleidelijke renovatie van de infrastructuur. Om een behoorlijk studieaanbod te garanderen evalueert de school de huidige studierichtingen en onderzoekt ze mogelijkheden om omvormingen door te voeren en om richtingen te schrappen.

Toch kan het bewaken van haar eigen kwaliteit doelgerichter, zoals de opvolging van de leerplanrealisatie en de onderwijsprocessen, de aansturing van de vakgroepwerking, de optimalisering van het nascholingsbeleid en het verhogen van de betrokkenheid van het middenkader. De functioneringsgesprekken worden nog niet integraal toegepast en niet altijd aangewend om het welbevinden van de betrokkene binnen de organisatie na te gaan en desgevallend te verbeteren. Voorlopig mist het lanceren van nieuwe initiatieven zoals het toepassen van actieve werkvormen haar doel.

- Voor het talenbeleid heeft de school haar visie, doelstellingen en acties pas in de loop van het vorige schooljaar uitgeschreven. De acties hebben vooral betrekking op de remediëring van de taalvaardigheid van de leerlingen en op het gebruik van een correcte taal in de communicatie. De meeste acties zijn uitgeschreven op school- en leerlingenniveau. De leraren worden onvoldoende aangesproken voor de uitwerking van een talenbeleid op vakniveau. De werkgroep talenbeleid heeft zich in de school nog niet geprofileerd en heeft weinig of geen slagkracht. Lang niet iedereen is overtuigd van het nut van een talenbeleid en van de rol van elk vak daarin. Gezien het talenbeleid pas recentelijk is opgestart, zijn er nog geen effecten merkbaar. De school heeft tot nog toe geen gerichte stimulansen gegeven voor professionalisering rond talenbeleid.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wiskunde in de basisoptie Mechanica-elektriciteit.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het benutten van actuele kanalen voor de communicatie met de ouders en leerlingen.
- De bevordering van het welbevinden via de leerlingenbegeleiding.
- De gelijkgerichte aanpak van 'leren leren' en het gebruik van activerende werkvormen in de basisvorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- De netwerking.
- De gezamenlijke aanpak van de pedagogische vernieuwingen binnen de pedagogische eenheid.
- De planmatige vernieuwing van de infrastructuur en de uitrusting.
- De aanzet tot een meer systematische aanpak van de kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Nihil.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen.
- De inhoudelijke invulling van permanente evaluatie.
- De onderbouwing van de B- en C-attesten.
- De inhoudelijke invulling van de vakgroepwerking.
- De samenhang met de tweede graad.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het optimaliseren van de participatie.
- Het aansturen en opvolgen van de leerplanrealisatie.
- Het opvolgen van de onderwijskundige processen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van de vakken TV en PV realisatietechnieken bakkerij/hotel/slagerij in het tweede beroepsvoorbereidend leerjaar van de eerste graad beroepenveld Hotel-Bakkerij-Slagerij.
- De leerplanrealisatie van het vak TV en PV elektriciteit/mechanica/nijverheidstechnieken in het tweede leerjaar van de eerste graad basisoptie Mechanica-elektriciteit.

Wat betreft de regelgeving

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Hotel-bakkerij-slagerij		PV en TV bakkerij/hotel/ slagerij
Graad 1	Mechanica-elektriciteit		PV/TV elektriciteit/ mechanica/ nijverheidstechnieken

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 december 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Alex Maes

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Els Lammens